

สิงพร หลวงลือไช : การศึกษาโครงสร้างกลุ่มและพฤติกรรมเบื้องต้นของชะนีแก้มดำ
NOMASCUS CONCOLOR LU บริเวณบ้านตูป ป่าสงวนแห่งชาติน้ำก่าน สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว (GROUP COMPOSITION AND BEHAVIOR
PRELIMINARY STUDY OF LAOTIAN BLACK CRESTED GIBBON (*NOMASCUS
CONCOLOR LU*) NEAR BAN TOUP, NAM KAN NATIONAL PROTECTED AREA,
LAO PDR). อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์เทพ สุวรรณาวารี, 96 หน้า.

ชะนีแก้มดำลาวเป็นสิ่งมีชีวิตที่ถูกคุกคาม และพบอาศัยในภาคเหนือของสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาวเท่านั้น การศึกษาสมาชิกในฝูงและพฤติกรรม กระทำโดยการติดตามชะนี
จำนวน 4 ฝูง เป็นเวลา 4-7 วัน จากเดือนสิงหาคมถึงพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 บริเวณบ้านตูป ในป่าสงวน
แห่งชาติน้ำก่าน การศึกษาพบชะนีทั้งสิ้น 20 ตัว เฉลี่ย 5 ตัวต่อฝูง มี 2 ฝูงที่พบตัวผู้ตัวเดียวแต่มีตัวเมีย
สองตัว ในขณะที่อีก 1 ฝูง ไม่มีลูกอ่อน หรือวัยเด็กเลย

จากการเฝ้ามองเป็นช่วง ๆ ชะนีเต็มวัยตัวผู้และตัวเมียใช้เวลาในการเดินทางมากที่สุด
ร้อยละ 25 รองลงมาคือ การกินอาหารและการเฝ้าระวัง แต่ชะนีวัยหนุ่มสาว วัยเด็ก และวัยทารกกลับ
ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเล่น รองลงมาคือ การเดินทางและการเฝ้าระวัง การที่ชะนีใช้เวลาจำนวน
มากในการเดินทางหาอาหารและการกินอาหาร อาจเนื่องมาจากมีแหล่งอาหารไม่เพียงพอ และมีการ
รบกวนจากมนุษย์มากในพื้นที่ศึกษา

มีเพียงชะนีตัวโตเต็มวัยและวัยหนุ่มสาวเท่านั้นที่ร้อง ชะนีชนิดนี้ส่งเสียงร้องในตอนเช้า
ตั้งแต่ 06:04 ถึง 07:36 โดยร้องเป็นเวลานาน 28 ± 5 นาที จากต้นไม้ที่ชะนีใช้ร้องจำนวน 35 ต้น
พบว่าเป็นพืช 9 ชนิด ชนิดที่มีจำนวนมากที่สุดคือ *Spondias lakhonensis* Pierre ร้อยละ 22.9 ตามด้วย
Ficus benjamina ร้อยละ 20.0 และ *Spondias axillaris* Roxb ร้อยละ 17.1 ตามลำดับ ชะนีกินพืช
15 ชนิด จากพืชที่พบ 131 ต้น พืชที่ชะนีชอบที่สุดคือ *Spondias lakhonensis* Pierre ร้อยละ 27.9
รองลงมาคือ *Ficus hispida* L. ร้อยละ 15.1 *Ficus benjamina* ร้อยละ 11.6 และ *Choerospondias*
axillaris ร้อยละ 10.5 ตามลำดับ โดยชะนีทั้งตัวผู้และตัวเมียเลือกที่จะกินผลมากที่สุด ร้อยละ 72.9
รองลงมาคือ ใบอ่อน ร้อยละ 14.7 ดอก ร้อยละ 6.9 และใบแก่ ร้อยละ 5.4 ตามลำดับ

ชะนีเดินทาง 1.4-3.0 กิโลเมตรต่อวัน เฉลี่ย 2.3 ± 0.6 กิโลเมตรต่อวัน พวกมันออกหาอาหาร
คิดเป็นพื้นที่ 9.0-37.4 เฮกแตร์ต่อวัน เฉลี่ย 19.1 ± 7.9 เฮกแตร์ต่อวัน พื้นที่หากินต่อวันนี้มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในชะนีแต่ละฝูง

SINGPHONE LUANGLEUXAY : GROUP COMPOSITION AND
BEHAVIOR PRELIMINARY STUDY OF LAOTIAN BLACK CRESTED
GIBBON (*NOMASCUS CONCOLOR LU*) AROUND BAN TOUP, NAM
KAN NATIONAL PROTECTED AREA, LAO PDR. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. PONGTHEP SUWANWAREE, Ph.D. 96 PP.

GIBBON/ *NOMASCUS CONCOLOR LU*/ BEHAVIOR/ NAM KAN

Laotian black crested gibbon (*Nomascus concolor lu*) is a globally threatened species and only lives in northern Lao PDR. Group compositions and behavior of this gibbon was investigated by following 4 gibbon groups for 4-7 days from August to November 2013 at Ban Toup, Nam Kan National Protected Area. A total of 20 individuals were found with mean group size of 5.0 individuals. Interestingly, two groups had one adult male and two adult females while one group had no juvenile or infant.

From scan sampling technique, adult males and adult females spent most time on travelling (25%), followed by feeding and watching but sub adults, juveniles and infants spent most time on playing, followed by traveling and feeding. Gibbon spent most time on feeding and traveling more than other behaviors, due to not enough food patches and high human disturbance.

Only adults and sub adults call. They sang early morning calls after dawn between 06:04 to 07:36. The calls lasted 28 ± 5 minutes. From 35 singing trees found, nine plant species were identified. The highest number was *Spondias lakhonensis*